

Namibia

Namibia sijaitsee eteläisessä Afrikassa Atlantin valtameren rannikolla ja sen naapurimaita ovat Etelä-Afrikka, Botswana, Sambia sekä Angola.

Suomella ja Namibialla on poikkeuksellisen pitkä, tiivis ja läheinen kumppanuussuhde, joka alkoi vuonna 1869 suomalaisten lähetystyöntekijöiden saapuessa Namibiaan. Suomi tuki myös monin tavoin Namibian itsenäistymispyrkimyksiä, ja presidentti Martti Ahtisaaren rooli itsenäisyysuunnitelman toteuttamisessa oli keskeinen. Suomi oli ensimmäisiä maita, jonka kanssa Namibia solmi diplomaattisuhteet vuonna 1990.

Namibiasta tuli heti itsenäistymisensä jälkeen vuonna 1990 yksi Suomen merkittävimmistä kehitysyhteistyökumppaneista. Perinteisestä lahjaluotoisesta kehitysavusta luovuttiin vuonna 2007, kun Namibia luokiteltiin ylemmän keskitulotason maaksi.

Namibian markkinamahdollisuudet

Namibian vahvuuksia ovat nuori väestö, rauha ja vakaus, rikkaat luonnonvarat, toimiva infrastruktuuri sekä Afrikan vapain media. Maidemme erityissuhteen ansiosta suomalaiset toimijat tunnetaan Namibiassa ja heitä pidetään ammattitaitoisina ja luotettavina. Talouskasvun nostamiseksi jälleen kasvuuralle, Namibian hallitus on vuosien 2021-2025 toimintasuunnitelmassaan asettanut tavoitteekseen talouden monipuolistamisen, tuotantoketjujen kehittämisen, työpaikkojen luomisen, maatalouden ja omavaraisuuden vahvistamisen, digitaalisen transformaation sekä vihreän siirtymän kasvattamalla samalla omaa energiatuotantoaan.

Maa pyrkii houkuttelemaan lisää kansainvälisiä investointeja kehittämällä toimintaympäristöä suotuisammaksi mm. uudistamalla lainsäädäntöä ja poistamalla erilaisia kaupan ja investointien esteitä. Namibia tavoittelee myös roolia porttina eteläisen Afrikan markkinoille.

Namibian talous toipuu hiljalleen kuusi vuotta kestäneestä taantumasta, jota Covid-19-pandemia syvensi entisestään. BKT kasvoi viime vuonna vaatimattomat 1,3 prosenttia, mikä on kuitenkin merkittävä parannus edellisvuoden rajuun supistumiseen (-8,5 prosenttia) verrattuna. Vuoden 2022 kasvuennuste on noin 2.8% ja vuodelle 2023 3.4%. Maa tarjoaa runsaasti markkinamahdollisuuksia mm. uusiutuvan energian, kiertotalouden, koulutuksen ja digitalisaation saralla.

Uusiutuva energia: Namibia pyrkii hiilineutraaliuteen ensimmäisenä maana Afrikassa ja on lisäämässä merkittävästi uusiutuvan energian tuotantoaan kasvattamalla mm. aurinko-, tuuli-, vesi ja bioenergian tuotantoa, joille on paljon potentiaalia. Energiasektorin kärkihankkeena on vihreä vety. Tavoitteena on tulla yhdeksi maailman johtavista vihreän vedyn tuottajista. Tuotannon käynnistämiseen on saatukin jo miljardiluokan investointeja. Kuvaukset suunnitteilla olevista vetyhankkeista löytyvät [täältä](#). Namibian pitkän tähtäimen tavoitteena on kasvattaa kotimaista energiantuotantoa voimakkaasti voidakseen tuonnin sijasta viedä sähköä. Nykyisellään 60 prosenttia sähköstä tuodaan naapurimaista. Markkinamahdollisuuksia löytyy energian tuotannon lisäksi energian varastoinnissa, jäte-energian hyödyntämisessä ja tulevaisuuden energijärjestelmien kehittämisessä. Alkuvuodesta 2023 on avautumassa Suomenkin tukeman Energia- ja ympäristöohjelman EEP:n hankehaku, josta suomalaisyritykset voivat hakea rahoitusta eteläisessä Afrikassa toteutettaviin vihreän energian hankkeisiin. Lisätietoa [täältä](#).

Kiertotalous: Namibian kiertotaloussektori on tällä hetkellä vielä lapsenkengissä. Kiertotalouden hyödyt kuitenkin tunnustetaan ja Namibian hallituksen vuosien 2021-2025 toimintasuunnitelman valossa kiertotalouden merkitys lisääntyy tulevaisuudessa. Muun muassa energiasektorilla, maataloudessa ja rakennusteollisuudessa kiertotalouden mahdollisuudet ovat merkittävät. Suomalaisista toimijoista erimerkiksi Molok ja Block solutions ovat tehneet Namibiassa yhteistyötä paikallisten kiertotaloustoimijoiden kanssa. Block solutions on toteuttanut pilottihankkeen, jossa rakennetaan edullisia ja ekologisia taloja kierrätetystä muovista. Makea vesi on Namibian kuivassa ilmastossa äärimmäisen arvokas resurssi, joten myös sen tehokkaaseen hyödyntämiseen tähtäävät ratkaisut ovat Namibiassa kysytyjä. Myös erimerkiksi jätteiden hyödyntämisessä energiaksi on paljon mahdollisuuksia.

Koulutus: Namibiassa arvostetaan koulutusta, ja noin neljäsosa maan budjetissa käytetäänkin vuosittain koulutukseen. Käynnissä on parhaillaan opetussektorin uudistaminen, ja erityisesti digitalisaatioon ja teknologiaratkaisuihin halutaan panostaa entistä enemmän. Myös Namibian kunnianhimoiset tavoitteet vihreän siirtymän saralla lisäävät koulutustarpeita mm. energiasektorilla. Suomalaisen koulutusjärjestelmän holistinen oppimismalli, teknologiaratkaisut sekä opettajankoulutukseen liittyvät ratkaisut pätevöitymisen parantamiseksi kiinnostavat. Korkeakoulujen väliselle yhteistyölle ja verkostoitumiselle on kysyntää, samoin yksityisen sektorin kontakteille. Turun yliopiston Windhoekissa sijaitseva *Future Tech Lab* -etäkampus tarjoaa mahdollisuuksia tutkimusyhteistyöhön sekä opiskelijavaihtoihin.

Digitalisaatio: Namibia panostaa vahvasti digitalisaatioon, ja muun muassa pankkiliiketoiminta, maksujärjestelmät, kaivosala ja julkinen sektori ovat viime vuosina ottaneet suuria askeleita teknologian hyödyntämisessä. Covid-19-pandemia on osaltaan lisännyt sähköisten palveluiden kysyntää ja kiihdyttänyt muun muassa verkkokauppojen ja digitaalisten maksualustojen kehitystä. Viimeaikaisista saavutuksistaan huolimatta Namibia kärsii yhä muun muassa teknisten osaajien ja innovaatioiden puutteesta. Digitalisaation hyödyt eivät liioin jakaannu maassa tasapuolisesti. Etenkin maaseudulla digitaalisten palveluiden saatavuus on edelleen heikkoa johtuen mm. sähköinfrastruktuurin ja laitteiston puutteesta.